

Spesialiseringen i samfunns- og allmennpsykologi er i stadig utvikling

Fagutvalget for samfunns- og allmennpsykologi allmennpsykologi
Andrea.Kanavin@nittedal.kommune.no

Utdanningen gir rikelig anledning til at deltagere kan ta opp vanskelige og kritiske spørsmål underveis.

Kjersti Hildonen (Foto: Privat)

Vi i fagutvalget for samfunns- og allmennpsykologi leste med interesse Helen Ingrid Andreassen (2024) sitt innlegg i Psykologtidsskriftet, Spesialiseringen i samfunnspsykologi trenger omlegging. Vi er over gjennomsnittet begeistret for samfunnspsykologiske drøftinger og kritiske spørsmål, men har i tillegg brukt lang tid på å revidere nettopp målbeskrivelsen for obligatorisk program. Ny

målbeskrivelse vil tre i kraft i februar 2025 og er basert på innspill fra tidligere kursdeltakere og kursledere i programmet. Noe av det Andreassen etterlyser i sitt innlegg, mener vi blir imøtekommet i den nye versjonen.

Vilkårlige enkelttema

Andreassen hevder at enkelttemaene i spesialiseringløpet virker vilkårlige. Temaene er imidlertid intensjonelt utvalgt for å ruste fremtidige samfunns- og allmennpsykologer i viktige felt som ikke dekkes av grunnutdanningen vår. Ett eksempel er intensjonen om å kunne påvirke hvordan politikere prioriterer ressurser, slik at samfunnet i større grad fremmer psykisk helse. Vi mener det er nødvendig at psykologer trener på å formidle dette viktige budskapet i kurset. Et annet eksempel er prosjektledelse. Hensikten er å tilrettelegge for at deltagerne får ferdigheter i å planlegge og lede utviklingsarbeid, som ofte er organisert i små eller store samfunnspsykologiske prosjekter.

Kursdeltakere har tilbakemeldt i evalueringer at både formidling og prosess- og prosjektledelse er nyttige temaer. Derfor videreføres disse i den nye målbeskrivelsen. Vi har imidlertid endret læringsutbyttene fra et kunnskapsnivå til et ferdighetsnivå for å gi deltakerne større grad av reelle ferdigheter innenfor disse temaene. Dette hever nivået og gjør kursene enda mer relevante for det samfunnspsykologiske praksisfeltet.

Teoretisk forankring

Psykologforeningens spesialistutdanning er praksisnær, i den forstand at praksis utgjør den mest sentrale læringsarenaen. Dette gjenspeiles i måten kursene gir psykologen verktøy, språk og refleksjoner rundt praksis på som har direkte relevans for arbeidet. Det er en fristende tanke at forskning og teori på samfunnspsykologi, sosialpsykologi og «community psychology» kan gi oss en tydelig rettesnor for hvordan vi skal forvalte rollen som samfunnspsykologer, slik Andreassen er inne på. Vår vurdering er imidlertid at feltet er så bredt og sammensatt at for mye teorigjengivelse vil kunne oppleves overordnet, generelt og dermed også fjernt fra praksis. Det er i tillegg en faglig og pedagogisk utfordring at kursdeltakerne har ulike kunnskapsnivå fra før, noe som delvis skyldes ulikheter i grunnutdanningen. Her kan forhåpentligvis nye retningslinjer for helse- og sosialfaglige utdanninger (RETHOS) være til fremtidig hjelp, men kurslederne uttrykker at det er utfordrende å finne et teoretisk nivå som er tilpasset samtlige kursdeltagere.

Grip sjansen

Uavhengig av hvorvidt den nye målbeskrivelsen svarer på Andreassens kritikk, ønsker vi å trekke frem en viktig faktor som vi dessverre litt for ofte opplever at ikke blir utnyttet godt nok i spesialistutdanningen. Det handler om grad av egenaktivitet på kurs. Deltagerne bør selv bidra og benytte anledningen når så mange samfunnsengasjerte psykologer er samlet, til å diskutere hva samfunnspsykologien som profesjon kan få til. Utdanningen gir rikelig anledning til at deltagere kan ta opp vanskelige og kritiske spørsmål underveis, og vi erfarer at kursledere og foredragsholdere er åpne for å fasilitere slike diskusjoner. Her mener vi det ligger et stort potensial for læring.

Andreassen fokuserer i sin kritikk på kursrekkens innhold og manglende sammenheng. Hun nevner verken veiledningsgruppens rolle og betydning, eller hvilke muligheter som ligger i kravet til det skriftlige arbeidet. Veiledningsgruppene er en viktig arena for de diskusjonene og kritiske

refleksjonene som Andreassen etterlyser. De er også et egnet fora til å gå i dybden på temaene som hun savner. Problemstillingene hun trekker frem, er også svært aktuelle som utgangspunkt for det skriftlige arbeidet.

Revidert målbeskrivelse

Den reviderte målbeskrivelsen inneholder seks kurs med relevante tema og har fått et større samfunnspsykologisk søkelys, der relativt omfattende teoretiske og praktiske områder skal dekkes. Til forskjell fra de fleste andre spesialiteter, der obligatorisk program i større grad begrenser seg til et spesifikt fagfelt, en pasientgruppe eller metodikk, er samfunns- og allmennpsykologens lodd å forholde seg til hele bredden i psykologifaget.

Avslutningsvis vil vi gjerne takke for innspillet til Andreassen, som oppmuntret til en interessant debatt om innholdet i det obligatoriske programmet. Vi oppfordrer fremtidige samfunns- og allmennpsykologer til å følge Andreassens eksempel, nemlig å tørre å ta tak i det spennende fagfeltet samfunnspsykologi faktisk er. Dette kan gjøres ved å benytte anledningen under spesialiseringen til å «ta sitt samfunnsansvar», og bidra med å stille kritiske spørsmål som fremmer gode faglige diskusjoner. Dette er viktig for å utvikle både spesialistutdanningen og den viktige og meningsfulle rollen vi som samfunns- og allmennpsykologer bør fylle.

Merknad: Ingen oppgitte interessekonflikter.

Referanser

Andreassen, H. I. (2024, 19. februar). Spesialiseringen i samfunnspsykologi trenger omlegging.

Tidsskrift for Norsk psykologforening. <https://psykologtidsskriftet.no/meninger-debatt/2024/02/spesialiseringen-i-samfunnspsykologi-trenger-omlegging>